

Õnnetus juhtub harva ootamatult

*Kalle Nõmm
tööinspektor-uurija*

Töötervishoiu ja tööohutuse seadus seab kohustusi nii tööandjatele kui ka töötajatele, et tagada kõigile ohutu töökeskkond. Erinevatel põhjustel nõuetest alati aga kinni ei peeta ning nii on paljud tõsised õnnetused juba ette ennustatavad ja ise esile kutsutud. Näiteid selle kohta jõuab Tööinspeksiooni peaaegu igapäevaselt.

Töötervishoiu ja tööohutuse seadus kohustab tööandjat koostama ja kinnitama ohutusjuhendi tehtava töö ja tööprotsessis kasutatava töövahendi kohta. Samuti andma töötajale juhiseid ning korraldama väljaõppe ja ohutusjuhendamise enne tema tööle lubamist.

Tööinspeksioonis oli uurimisel tööõnnetus, mille puhul tööandja oli tööle võtnud ajalehekuulutuse peale kohale tulnud mehe. Tema tööks oli puulõhkumismasinal pakkude lõhkumine. Tööandja ei olnud selle töö tarvis ohutusjuhendit koostanud – piisavaks luges ta seda, kui näitas töölesoojijale ise ette, kuidas töö käib. Poole tunni pärast asus töötaja juba iseseisvalt pakke lõhkuma ja tööandja lahkus. Nutikas töömees aga avastas, et kiiremini ja mugavamalt saab töötada, kui masina ohutsooni piirav kaitse maha võtta. Nii mees tegigi ja mõni hetk hiljem oli ta jäänud kättpidi lõhkumiseadme vahele. Arst diagnoosis raske kehavigastus, tööandjat trahviti tööohutuse nõuete rikkumise eest.

Kohustus ohtudest teada anda on mõlemapoolne

Ühes suurfirmas kasutas töömees töövahendina sildkraanat, mille tõstekonksul oli stopper katki läinud. Töötaja oli

sellest teadlik, kuid ei teavitanud tööandjat. Töötervishoiu ja tööohutuse seadus kohustab töötajat tööandjale või tema esindajale teatama tööõnnetusest või selle tekkimise ohust. Stopperita tõstekonksu puhul oli oht olemas ja seda teadis ka töötaja. Eelmainitud seadus aga kohustab tööandjat tagama, et töötaja kasutusse antud töövahendi kasutamine ei ohustaks töövahendi kasutaja ega teiste isikute tervist.

Metalldetaili tõstmisel libises detail stopperita konksu otsast ja kukkus töömehele jalale. Tagajärg - raske kehavigastus töötajale ja tööandjale rahaline karistus.

Kogenumatus võib saada saatuslikuks

Veel kaks enam-vähem sarnast tööõnnetust toimusid ametikoolidest praktilisele saadetud noormeestega. Tööandjad, kelle juurde praktikandid saabusid, ei tutvustanud noormeestele praktikaülesannete täitmisel vajalikke ohutusnõudeid. Kuigi tööandjad olid määranud praktikajuhendajad, ei olnud nende järelvalve piisav.

Ühel juhul asus praktikant omal initsiatiivil, ilma sellekohast koolitust ja ettevalmistust omamata, kasutama elektritõstukit, sõites sellega ettevõtte territooriumil otsa teisele tõstukile. Noormees sai raskelt vigastada. Teisel juhul kasutas praktikant vale töövõtet masina hooldamisel ja sai raske kehavigastuse.

Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse kohaselt ei tohi tööandja lubada tööle töötajat, kellel puuduvad vajalikud oskused ning töötervishoiu ja -ohutusosalased teadmised. Mõlemad mainitud juhtumitega seotud tööandjad said rahalise karistuse.